

КМАТ імені Серґа Лифаря

Силабус освітнього компонента
ХАРАКТЕРНИЙ ТАНЕЦЬ
ТА НАРОДНО-СЦЕНІЧНА ХОРЕОГРАФІЯ
Спеціальність 024 Хореографія
Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус освітнього компонента	Дисципліна циклу освітніх компонентів, що формують спеціальні компетентності.
Семестр	Нормативний термін навчання: I-VIII семестри.
Обсяг освітнього компонента, кредити ЄКТС/ загальна кількість годин	Нормативний термін навчання: 8 кредитів ЄКТС/ 240 годин.
Мова викладання	Українська
Навчальний рік	2025/2026
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Предметом освітнього компонента є закономірності формування, розвитку та сценічної інтерпретації характерного танцю і народно-сценічної хореографії як складової академічної та сучасної сценічної практики; техніка виконання характерної лексики; стильові особливості національних танцювальних традицій; принципи трансформації народної хореографії у професійний сценічний формат; методика виконання та художньо-образне осмислення характерних партій у балетному й концертному репертуарі.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Формування у здобувачів освіти системи професійних знань, умінь і навичок, необхідних для опанування характерного танцю як складової академічної хореографії; розвиток технічної, стильової та образно-виконавської культури танцівника; підготовка до виконання характерних партій у балетному та сучасному сценічному репертуарі.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Програмні результати навчання (ПР): ПР19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу. ПР20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Спеціальні компетентності (СК): СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб. СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.
Ключові слова	Характерний танець; народно-сценічна хореографія; танцювальна лексика; стиль; манера виконання; національні танцювальні традиції; сценічна інтерпретація; академічна хореографія; техніка виконання; образно-виконавська культура; характерна партія; пластична виразність; музично-ритмічна структура; стилізація; трансформація народного танцю; балетний репертуар; етнічна ідентичність; сценічна культура; ансамблеве виконання; виконавська майстерність.
Навчальна логістика	Зміст освітнього компонента: Тема 1. Походження характерного танцю. Тема 2. Визначення та функції характерного танцю. Тема 3. Вправи біля опори (перший рівень складності). Тема 4. Структура уроку характерного танцю. Тема 5. Вправи на середині залу (перший рівень складності). Тема 6. Вправи віртуозної техніки характерного танцю.

Відповідність змісту освітнього компоненту програмним результатам навчання та спеціальним компетентностям

Тема	СК	ПР	Відображення в тематиці
Тема 1. Походження характерного танцю	СК14	ПР19	Формування уявлення про стилістичні витoki характерного танцю як основи для усвідомленого вибору виконавських прийомів і художньої манери виконання.
Тема 2. Визначення та функції характерного танцю	СК14, СК15	ПР19	Розуміння ролі характерного танцю у сценічному творі, його виражальних можливостей і функцій у побудові хореографічного образу.
Тема 3. Вправи біля опори (перший рівень складності)	СК14	ПР19	Формування базових технічних навичок характерного танцю, відпрацювання координації, позиційності та специфічної манери руху.
Тема 4. Структура уроку характерного танцю	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Усвідомлення логіки побудови навчального уроку як основи для системного вдосконалення виконавської майстерності та підготовки до сценічної діяльності.
Тема 5. Вправи на середині залу (перший рівень складності)	СК14	ПР19, ПР20	Розвиток стійкості, музикальності та просторової орієнтації, закріплення технічних прийомів у вільному сценічному просторі.
Тема 6. Вправи віртуозної техніки характерного танцю	СК14, СК15	ПР20	Удосконалення виконавської техніки, розвиток динаміки, артистизму та готовності до участі у концертно-сценічних виступах, фестивалях і конкурсах.
Тема 7. Урок характерного танцю. Вправи біля опори (другий рівень складності)	СК14	ПР19, ПР20	Поглиблення технічної підготовки через ускладнення координаційних і ритмічних завдань, удосконалення манери

			виконання та стійкості у характерному танці.
Тема 8. Урок характерного танцю. Вправи на середині залу (другий рівень складності)	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Закріплення віртуозних елементів у вільному сценічному просторі, розвиток артистизму, просторової організації руху та сценічної впевненості.
Тема 9. Елементи народно-сценічного танцю центральних областей України: особливості стилю, манери виконання. Постановка етюду	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Формування навичок стилістично вірного виконання українського народно-сценічного танцю, застосування технічних прийомів у створенні етюдної хореографічної форми.
Тема 10. Елементи народно-сценічного танцю західних областей України: особливості стилю, манери виконання. Постановка етюду	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Опанування регіональних особливостей народно-сценічної хореографії, розвиток здатності до художнього узагальнення рухового матеріалу у сценічному етюді.
Тема 11. Вправи біля опори та на середині залу (третій рівень складності)	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Досягнення високого рівня технічної майстерності через складні координаційні, темпоритмічні та силові вправи; інтеграція техніки характерного танцю у сценічну форму.
Тема 12. Елементи польського характерного танцю: особливості, стиль та манера виконання. Постановка етюду	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Опанування національно-стильових ознак польського характерного танцю, формування сценічної манери та застосування технічних прийомів у постановці етюду.
Тема 13. Елементи угорського характерного танцю: особливості,	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Розвиток віртуозності, динаміки та ритмічної виразності на основі угорської танцювальної традиції; створення

стиль та манера виконання. Постановка етюд			сценічно завершеної етюдної композиції.
Тема 14. Елементи циганського характерного танцю: особливості, стиль та манера виконання. Постановка етюд	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Формування яскравої емоційної та артистичної виразності, засвоєння імпровізаційних і темпераментних виконавських прийомів у межах характерного танцю.
Тема 15. Вправи біля опори та на середині залу (четвертий рівень складності)	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Досягнення максимально високого рівня технічної, координаційної та силової підготовки; інтеграція віртуозних елементів у складні сценічні комбінації.
Тема 16. Елементи італійського характерного танцю: особливості, стиль та манера виконання. Постановка етюд	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Опанування темпераментної, технічно насиченої манери італійського характерного танцю; формування сценічної виразності та пластичної завершеності хореографічного етюд.
Тема 17. Елементи іспанського характерного танцю: особливості, стиль та манера виконання. Постановка етюдів	СК14, СК15	ПР19, ПР20	Розвиток емоційної насиченості, ритмічної точності та драматургічної виразності, застосування технічних і стилістичних прийомів іспанського характерного танцю у постановочній роботі.

Узгодження тем освітнього компонента «Характерний танець та народно-сценічна хореографія» зі спеціальними компетентностями (СК) та програмними результатами навчання (ПР) відображає поетапне формування професійної виконавської майстерності здобувачів освіти. Зміст тем спрямований на розвиток здатності забезпечувати високий рівень володіння технікою характерного та народно-сценічного танцю (СК14) і застосовувати набуті виконавські навички у концертно-сценічній діяльності відповідно до художніх завдань хореографічного проєкту (СК15). Програмні результати навчання ПР19 та ПР20 реалізуються через поєднання теоретичного осмислення походження й функцій характерного танцю з практичним опануванням базових і віртуозних технічних елементів, що забезпечує здатність здобувачів освіти обирати оптимальні виконавські прийоми для створення хореографічного образу та удосконалювати виконавські навички в умовах сценічної практики, фестивальної та конкурсної діяльності. Логіка

<p>Пререквізити</p>	<p>побудови тем сприяє послідовному переходу від засвоєння технічної основи до її художньо-образного втілення у сценічних формах, що відповідає професійним вимогам до сучасного виконавця-хореографа.</p> <p>Види занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вербально-образні — пояснення, інструктаж, словесні коментарі, образні характеристики рухів; - наочні — показ і демонстрація рухів та комбінацій, спостереження за виконанням; - практичні — безпосереднє виконання вправ, рухів і танцювальних комбінацій; - самостійна робота — опрацювання навчально-методичної літератури та відеоматеріалів, аналітичні завдання, самостійне виконання вправ і комбінацій. <p>Методи навчання: Усне опитування, практичний показ.</p> <p>Форми навчання: очна</p> <p>Техніка виконання та методика викладання танцю (класичного та народно-сценічного) - базова постановка корпусу, позиції, координація, принципи exercise. Акторська майстерність та основи режисури в хореографії - образність, характерність, сценічна виразність</p>
<p>Пореквізити</p>	<p>Мистецтво балетмейстера - створення характерних і народно-стилізованих номерів. Сценічна навчальна практика - виконання характерних партій у концертному та фестивальному репертуарі. Виробнича практика (керівника колективу) - робота з репертуаром народно-сценічного спрямування. Педагогічна практика - викладання характерного та народно-сценічного танцю. Переддипломна практика - створення постановок із використанням характерної лексики.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККіМ, 2007. – 306 с. PDF 2. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с. 3. Зубатов С. Стиль викладання в хореографії. Київ : Ліра-К, 2019. 92с. 4. Зубатов С. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців: навч. посіб.- Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. – 376 с. 5. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля опори / В. О. Камін. – Київ : ДАКККіМ, 2008. – 151 с. URL: https://studfile.net/preview/10035443/ 6. Колосок О. Майстри народно-сценічного танцю : біографічний довідник / уклад. О.П.Колосок. – К. : ДАКККіМ, 2008. – 116 с. 7. Лісовська Н. Ю. Теорія та методика народно-сценічного танцю: навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей: 024 Хореографія; 014 Середня освіта. Хореографія. 2 – вид. доповнене. – Одеса: ПНПУ імені К.Д.Ушинського, 2021. – 178 с. 8. Морозов А. І. Віртуозні рухи як феномен народного хореографічного мистецтва. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 60–63. URL: http://molodyvchenu.in.ua/files/journal/2017/8/15.pdf 9. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. X Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 05–06 червня 2025 р.). Київ : НАКККіМ, 2025. 141 с. PDF 10. Теорія і методика народно-сценічного танцю: Конспект лекцій з навчальної дисципліни / А.М. Чернишова. – Житомир, 2018. – 124 с. PDF <p>Додаткові джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв у сучасній українській сценічній хореографії: Автореф. дис. канд. мистецтвознавства. : 17.00.01 / Д.

	<p>П. Бернадська; Київ. нац. ун-т культури і мистец. - К., 2005. - 20 с. - укр. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2013_7_11</p> <p>12. Грек В. А. Інтерпретація народного танцю засобами сучасної хореографії. Актуальні питання культурології. Випуск 17/2017 С. 168-172. PDF</p> <p>13. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.</p> <p>13. Культурні доміанти XXI століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF</p> <p>14. Морозов А. І. До проблеми вивчення чоловічих віртуозних рухів в українському народно-сценічному танці. Мистецтвознавчі записки. 2014. Вип. 26. С. 309–316. PDF</p> <p>15. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 травня 2020 р. Київ : НАКККиМ, 2020. 216 с. PDF</p> <p>16. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF</p> <p>17. Реброва О.Є. Теоретичне дослідження художньо-ментального досвіду в проекції педагогіки мистецтва: [монографія] / О.Є.Реброва. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 295с. PDF</p>
<p>Локація та матеріально-технічне забезпечення</p> <p>Семестровий контроль, екзаменаційна методика</p>	<p>Хореографічні зали, широкоформатний екран, доступ до Інтернету</p> <p>Демонстрація набутих практичних навичок; іспит у формі практичного показу вивченого матеріалу.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Підсумкова оцінка з іспиту освітнього компонента формується за 100-бальною шкалою та складається з результатів поточної роботи (60 балів) і відкритого практичного показу (40 балів) з подальшим переведенням у шкалу ECTS.</p> <p>Оцінка «А» – відмінно: здобувач освіти досконало володіє навчальним матеріалом; під час практичного показу демонструє високий рівень сформованості виконавських компетентностей, технічну точність, музикальність, стилістичну вивіреність та художню виразність виконання.</p> <p>Оцінка «В» – дуже добре: здобувач освіти впевнено володіє навчальним матеріалом; під час практичного показу демонструє достатньо високий рівень виконавських компетентностей, допускаючи окремі незначні технічні або стилістичні неточності, що не впливають на цілісність виконання.</p> <p>Оцінка «С» – добре: здобувач освіти загалом володіє навчальним матеріалом; під час практичного показу демонструє сформовані виконавські компетентності, однак у виконанні наявні помітні технічні, координаційні або стилістичні неточності.</p> <p>Оцінка «D» – задовільно: здобувач освіти засвоїв основний навчальний матеріал; під час практичного показу виконавські компетентності виявляються на мінімально допустимому рівні, виконання нестабільне, потребує корекції з боку викладача.</p> <p>Оцінка «E» – достатньо: здобувач освіти володіє навчальним матеріалом фрагментарно; під час практичного показу демонструє низький рівень сформованості виконавських компетентностей, з численними помилками технічного та стилістичного характеру.</p> <p>Оцінка «FX» – незадовільно, з можливістю повторного складання: здобувач освіти не досяг мінімально необхідного рівня сформованості виконавських компетентностей; під час практичного показу виявляє суттєві технічні, координаційні та стилістичні помилки, однак має потенціал для усунення недоліків за умови додаткової підготовки та повторного складання.</p> <p>Оцінка «F» – незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни: здобувач освіти не засвоїв навчальний матеріал; під час практичного показу не демонструє необхідного рівня виконавських компетентностей, що унеможливує зарахування результатів навчання.</p>
<p>Кафедра</p>	<p>Хореографічних та мистецьких дисциплін</p>

Викладач(і)	АФАНАСЬЄВ СЕРГІЙ МИКОЛАЙОВИЧ Посада: доцент Вчене звання: доцент, заслужений артист України Науковий ступінь: Профайл викладача: https://dance-academy.kiev.ua/akademiya/kafedra-khoreohrafiyi/afanasyev-serhiy-mykolayovych-naukovo-pedahohichnyy-pratsivnyk/ Тел.: +380675075694 Е-mail: fonteyn@bigmir.net Робоче місце: кафедра хореографічних дисциплін
Оригінальність ОК	Авторський курс
Дата затвердження Вченою радою	Протокол № 5 від 30.06.2025 р.